

Keywords: rationed provisioning, social security, ration card system, grain procurement, collectivization, People's Commissariat for Supplies (Narkomsnab).

ПОВСЯКДЕННА ІСТОРІЯ

УДК 94:316.955 (477) «1965/1985»

Катерина Богатирчук
(Київ)

МЕДИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА ПОВСЯКДЕННА ГІГІЄНА УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ УКРАЇНИ ДОБИ «ЗАСТОЮ»

У статті висвітлено медичне законодавство, що стосується охорони здоров'я дітей та молоді Української РСР періоду «застою». Виділено проблеми в сфері медичного обслуговування та гігієни учнівської молоді. Розкрито основні плани заходів по медичному обслуговуванні школярів та якість проведення медичних оглядів в школах. З'ясовано роль Червоного Хреста в роботі з учнівською молоддю в зазначений період в школах УРСР. Проаналізовано режим дня та повсякденна гігієну школярів.

Ключові слова: *медичне обслуговування школярів, повсякденна гігієна, учнівська молодь, охорона здоров'я.*

Одним із важливих напрямлень в історії України є дослідження соціальної сфери, малодослідженою залишається проблема медичного обслуговування та повсякденної гігієни школярів часів «застою». Упродовж останніх років в Україні спостерігається тенденція до погіршення стану здоров'я дітей, зумовлена негативними факторами соціально-економічного та екологічного характеру. Звідси і полягає актуальність нашого дослідження, яка посилюється тим, що сфера медичного обслуговування відіграє важливу роль у забезпеченні належного рівня розвитку та здоров'я школярів. Адже тільки всебічне дослідження всіх аспектів минулого в їх ретроспективі дасть змогу сформуванню належні принципи ефективної системи охорони здоров'я України та медичного обслуговування дітей та молоді.

Проблема медичного обслуговування учнівської молоді, на відміну від питань повсякденної гігієни школярів, в силу негативних впливів тоталітарної ідеології не знайшла належного висвітлення в радянській історіографії через небажання системи показувати дійсний стан медичної галузі. Переважна більшість тогочасних праць носили пропагандистський характер, в яких цілеспрямовано фальсифікувалося реальне становище охорони здоров'я. Така практика не сприяла створенню реального уявлення про функціонування соціальної сфери на території УРСР в означений період.

У сучасній українській історіографії проблема медичного обслуговування та гігієни школярів доби «застою» не знайшла належного висвітлення, часткове розкриття питання охорони здоров'я населення України даного періоду можна знайти в статті І. Савицької [18].

Метою статті є аналіз стану сфери охорони здоров'я та медичного обслуговування школярів. Варто насамперед звернути увагу на такі складові як медичне законодавство, проведення з'їздів, симпозіумів і конгресів на медичну тематику, розвиток мережі медичних кабінетів при школах.

Турбота про здоров'я дітей є одним з основних показників ставлення держави до проблем підростаючого покоління. В радянські часи влада приділяла цьому питанню достатньо уваги, адже здорова і фізично розвинута особистість являлася успішним будівником комунізму.

У досліджуваний період було прийнято ряд постанов та указів, що стосувалися медико-санітарного обслуговування учнів Української РСР. Одним з основних наказів був наказ Міністерства охорони здоров'я РСР №354 від 30.07.1963 р. «Про заходи щодо подальшого поліпшення медико-санітарного обслуговування підлітків», а також наказ Міністра охорони здоров'я СРСР № 189 від 24.04.1963 р. і УРСР № 336 від 18.04.1963 р. «Про заходи щодо подальшого покращення медичного обслуговування і охорони здоров'я учнів загальноосвітніх шкіл, вихованців шкіл-інтернатів та дитячих будинків»; наказ Міністерства охорони здоров'я УРСР № 629 від 31.12.1965 р. «Про стан подальшого покращення медико-санітарного обслуговування шкіл, шкіл-інтернатів і дитячих будинків УРСР»; № 560 від 25.11.1966 р. «Заходи по покращенню якості і посиленню контролю по медичному обслуговуванні шкіл, шкіл-інтернатів»; наказ Міністра охорони здоров'я СРСР № 417 від 26.05.1967 р. і УРСР № 306 від 01.07.1967 р. «Заходи по подальшому покращенню охорони здоров'я школярів»; наказ Міністерства охорони здоров'я і Міністерства освіти СРСР № 885/143 від 14.09.1976 р. «Про заходи по подальшому покращенню охорони здоров'я школярів» [16, арк. 34]. З року в рік кількість таких наказів зростала, що ніяк не впливало на якість обслуговування школярів.

Держава опікувалася здоров'ям дітей і надавала великого значення фізичному розвитку школярів, Міністерством охорони здоров'я УРСР було організовано в м. Харкові науково-дослідний інститут охорони здоров'я дітей і підлітків. Даний інститут був організаційно-медичним центром з питань медичної допомоги дітям і підліткам в УРСР [19, арк. 1].

Щорічно в республіці проводилися медичні огляди школярів. До медичних оглядів учнів запрошувалися висококваліфіковані лікарі-

терапевти, хірурги, невропатологи, отоларингологи, офтальмологи, стоматологи, фтизіатри та при необхідності інші спеціалісти. Для медичних оглядів використовувалися лабораторні і рентгенологічні дослідження. Виявлені хворі підлітки бралися на диспансерний облік і їм проводилося необхідне лікування. При необхідності підлітків госпіталізували поза чергою. Також для покращення здоров'я школярів використовували санаторно-курортне лікування. Так, наприклад, в 1965 р. по м. Києву із 807 осіб шкільного віку потребуючих санаторно-курортного лікування, – 578 було оздоровлено в санаторіях [2].

У багатьох школах особливо сільських, не проводилися систематичні поглиблені медичні огляди дітей, внаслідок чого дефекти фізичного розвитку і загального стану здоров'я виявлялися із запізненням та не завжди могли бути виправленими. Нерідко медичні огляди, проводилися лише фельдшерами і медсестрами. Це призводило до того, що на місцях не визначалися диспансерні групи та групи корегуючої гімнастики [5, арк. 5].

На 1967 р. в складі поліклінік республіки функціонувало 377 підліткових кабінетів, в яких працювало 356 лікарів, окрім того в республіці діяло 836 лікувальних пунктів і 1350 цехових дільниць. В сільській місцевості медичне обслуговування школярів здійснювало 394 центральних і 227 номерних районних лікарень, 2171 сільських дільничних лікарень і 18 тис. фельдшерських пунктів. Як показувала статистика медичні кабінети при школах були не завжди, на 1000 шкіл налічувалося лише 34 кабінети в обласних центрах.

Поглиблений медичний огляд школярів, який проводився 1966/1967 н. р., до огляду підлягало 465 756 тис. школярів, з них було оглянуто 386 256 тис. школярів, серед них було виявлено: 1019 – учнів із захворюваннями шкіри, 457 – із захворюваннями очей, 6467 – з порушенням опорно-рухового апарату, 3990 – із захворюванням органів кровообігу, 1823 – із захворюванням органів руху, 29858 – із захворюванням порожнини рота і зубів; 446 – із захворюванням органів травлення; 328 – із захворюванням сечовивідної системи; 769 – із захворюваннями нервово-психологічної сфери; 21476 – зі зниженою гостротою зору; 14720 дітей мали захворювання носоглотки; 2457 – були із дефектами мови; 2985 – із захворюванням паротиту; 3598 – вітряною віспою; 6862 – кір; 165 – коклюш; 1726 – скарлатина; 181 – хвороба Боткіна; 2 – дифтерія; 1007 – дизентерія [20, арк. 43-44]. Слід зазначити, що у дітей зустрічалось по декілька з цих хвороб і порушень одночасно, що свідчило, про несвоєчасність оглядів та порушення правил гігієни.

Ситуація, що складалася в галузі охорони здоров'я у досліджуваній період була не найкращою. Незабезпечення державою міських і сільських населених пунктів закладами медичного обслуговування, зумовило певне невдоволення серед мешканців республіки. Поглиблювалася тенденція до ширшого залучення колгоспів і радгоспів до будівництва лікарняних закладів і стримування державних асигнувань для цієї справи. Під керівництвом партійних організацій та місцевих Рад, за безпосередньої участі громадськості, проводилося будівництво нових медичних закладів.

Однак, у зв'язку з недостатньою оснащеністю і медичним забезпеченням – з одного боку та часто неналежною підготовкою медичних працівників – з іншого, якість медичного обслуговування залишала багато питань [18, с. 36].

Заслужувала на увагу робота санітарних дружин, чию діяльність координувало Товариство Червоного Хреста. Організаційно-методичну роботу члени товариства здійснювали шляхом проведення агітаційно-масових, санітарно-оздоровчих, санітарно-захисних заходів, а також роботи з військово-патріотичного та гігієнічного виховання молоді. Обласні відділи народної освіти разом з комітетом Червоного Хреста проводили міські, районні і обласні змагання шкільних санпостів санітарних дружин, організовувалися санкуточки, видавали санбюлетні [22, с. 46].

Міністерством охорони здоров'я УРСР було розроблено «План заходів по посиленню пропаганди медичних і гігієнічних знань серед населення СРСР на 1965-1970 роки». В кожному район, місто, школи області було надіслано інструктивно-методичні листи «Санітарне просвітлення в школі». Подібні накази видавалися і в наступні роки, Міністерство освіти УРСР спільно з Міністерством охорони здоров'я УРСР видали наказ від 28.12.1973 р., в якому передбачалося для учнів 1-10 кл. всіх шкіл читання лекцій з питань гігієни і статевого виховання учнівської молоді. Лекції мали проводитися факультативно чотири рази на рік [23, с. 3]. Пропаганда медичних знань серед учнів проводилася шляхом позакласних бесід, лекцій класними керівниками та медичними працівниками.

Було передбачено розгляд таких важливих питань: особиста гігієна, режим дня, гігієна навчальних занять і відпочинку, гігієна харчування і сну, фізкультура та спорт (для 1-6 кл.), гігієна статі і статевого виховання (передбачалося проводити лекцію окремо хлопчикам і дівчаткам) – такі бесіди рекомендувалося проводити учням починаючи з 5 кл. Специфічні питання статевого дозрівання розглядалися в 7-10 кл., обов'язковим в таких лекціях було ознайомлення учнівської молоді з негативним впливом на їх

організм – алкоголю та куріння. Також розглядалися такі питання, як повага до жінки, матері, дівоча гордість, честь і гідність юнака та чоловіка, взаємна повага, соромливість, дружба та кохання [23, с. 4].

Міністерством охорони здоров'я УРСР було розроблено примірний режим дня для школярів: підйом – 7.00 ранку, ранкова гімнастика – 7.05–7.20, прибирання, ранковий туалет – 7.20–7.40, сніданок – 7.40–8.00, прогулянка та дорога до школи – 8.00–9.00, заняття в школі – 9.00–14.40, другий сніданок – 11.00–11.40, підготовка до обіду та обід – 14.40–15.30, відпочинок після обіду, прогулянка – 15.30–16.30, підготовка домашніх завдань – 16.30–19.30, заняття за вибором (робота в гуртках, суспільна робота, суспільно-корисна робота і побутова праця, відвідування кіно та ін.) – 19.30–21.00, вечеря – 21.00–21.30, вільний час прогулянка перед сном – 21.30–22.00, догляд за одягом, взуттям, вечірній туалет – 22.00–22.30, сон – 22.30–7.00 [23, с. 11].

Обов'язковою умовою зміцнення і охорони здоров'я було загартовування організму [23, с.12]. Щодо особистої гігієни, то в підручниках, які видавалися за підтримки Міністерства охорони здоров'я України, були такі рекомендації: тіло потрібно мити не рідше одного разу в тиждень гарячою водою і мочалкою, після миття витиратися чистим рушником. Обличчя шию, вуха і ноги мити кожного дня, руки – після кожного забруднення та перед прийомом їжі, голову – в залежності від забрудненості волосся – не частіше одного разу в 7-10 днів. Після кожного прийому їжі рот варто прополіскувати теплою водою, зуби потрібно чистити 1-2 рази в день. Засоби гігієни, такі як: мило, мочалка, рушник, зубна щітка, зубний порошок, гребінець та ін., повинні бути індивідуальними в користуванні [23, с. 14-15].

Варто відзначити активну діяльність в цьому питанні Харківську та Сумську області. Районні відділи освіти разом з працівниками санітарно-епідемічних станцій проводили конференції на яких обговорювалися питання організації санітарно-гігієнічних навичок у дітей, значення загартовування у профілактиці простудних захворювань, фізичного виховання дітей, організації харчування дітей, ролі сім'ї у вихованні та закріпленні гігієнічних навичок дітей. В школах м. Ужгорода демонструвалися санітарно-гігієнічні фільми кіно пересувною будинку санітарної освіти [22, арк. 75]. Великої популярності набули шкільні олімпіади, вікторини, карнавали, свята здоров'я [22, арк. 90].

Лікарями з гігієни дітей і підлітків контролювались проведення уроків гігієни в загальноосвітніх школах і надавалась методична допомога вчителям

шкіл [23, с. 5]. Навчально-виховний режим в значній кількості шкіл порушувався у зв'язку з двозмінними заняттями в школах. У зв'язку з цим було створено неправильний режим дня для дітей молодшого і старшого шкільного віку. Навчальні заняття в основному починаються з 8 год. Ранку, що скорочувало сон дітей [23, с. 35].

Одним із головних недоліків було те що не всі школи були забезпечені стандартними меблями, а керівництво шкіл не приділяло належної уваги правильному розсаджуванню учнів за партами. Кількість нестандартних парт в області становить 25%. Штучне освітлення в багатьох школах нижче встановленої норми. В результаті цих недоліків в школах були учні з порушенням гостроти зору і осанки [23, с. арк. 5].

Підводячи підсумки, можна сказати, що радянська влада у 1965-1985-ті роки робила значні заходи по здійсненню медичного обслуговування учнів шкіл. При школах відкривалися медичні кабінети, раз на рік проводилися комплексні медичні огляди дітей, розроблявся відповідний режим дня для різних вікових груп учнів, проводилися лекції та бесіди з питань гігієни, організовувалися сан групи та виготовлялися сан куточки. Звичайно були і недоліки в цій сфері, які посилювалися недостатнім фінансуванням з боку держави та незначною увагою з боку шефів шкіл. Питання медичного обслуговування та повсякденного гігієни учнівської молоді, було важливим в усі часи, залишається таким і зараз, тому потребує подальшого, більш детального вивчення історичного досвіду 65-85-х років ХХ століття.

Джерела та література:

1. Відомості Верховної Ради УРСР. – 1971. – Додаток до № 29. – С. 246.
2. Відомості Верховної Ради УРСР. – 1974. – № 15. – С. 205.
3. Державний архів Миколаївської області. – Ф. Р-2795. – Опис 2. – Спр. 998. – Переписка с Министерством здравоохранения УССР о медицинском обслуживании детей. – 96 арк.
4. Державний архів Миколаївської області. – Ф. Р-2795. – Опис 2. – Спр. 1048. – Отчет о лечебно-профилактической помощи детям за 1966 год по Николаевской области. – 275 арк.
5. Державний архів Миколаївської області. – Ф. Р-2795. – Опис 2. – Спр. 1248. – Переписка с Министерством здравоохранения УССР о медицинском обслуживании детей. – 165 арк.
6. Державний архів Миколаївської області. – Ф. Р-2795. – Опис 2. – Спр. 1405. – Отчет о медицинском обслуживании детей города Николаева за 1971 год – 64 арк.
7. Державний архів Миколаївської області. – Ф. Р-2795. – Опис 2. – Спр. 1880. – Справки и информации Николаевским обкому компартии Украины и исполкому областного совета народных депутатов о медицинском обслуживании детей области за 1981 год – 96 арк.

8. Державний архів Миколаївської області. – Ф. Р-3589. – Опис 1. – Спр. 510. – Отчет о работе отделения школьной санитарии за 1965 год. – 72 арк.
9. Державний архів Миколаївської області. – Ф. Р-3589. – Опис 1. – Спр. 584. – Отчет о работе отделения школьной санитарии за 1967 год. – 71 арк.
10. Державний архів Миколаївської області. – Ф. Р-3589. – Опис 1. – Спр.667. – Отчет по санитарному за 1969 год. –161арк.
11. Державний архів Миколаївської області. – Ф. Р-3589. – Опис 1. – Спр.666. – Отчет о работе отделения школьной санитарии за 1969 год. – 146 арк.
12. Державний архів Миколаївської області. – Ф. Р-3589. – Опис 1. – Спр.788. – Отчет по гигиене детей и подростков за 1971 год Николаевской облсанэпидстанции. – 47 арк.
13. Державний архів Миколаївської області. – Ф. Р-3589. – Опис 1. – Спр.844. – Отчет отделения гигиены детей и подростков за 1972 год. – 68 арк.
14. Державний архів Миколаївської області. – Ф. Р-3589. – Опис 1. – Спр. 906. – Отчет отделения гигиены детей и подростков за 1973 год. – 68 арк.
15. Державний архів Миколаївської області. – Ф. Р-3589. – Опис 1. – Спр. 1110. – Отчет отделения гигиены детей и подростков за 1978 год. – 60 арк.
16. Державний архів Миколаївської області. – Ф. Р-3589. – Опис 1. – Спр. 1155. – Отчет отделения гигиены детей и подростков за 1978 год. – 68 арк.
17. Коммунистическая партия Советского Союза в резолюциях и решениях съездов, конференций и пленумов ЦК (1918–1986). – [9-е изд., дополн. и испр.]. – М.: Политиздат, 1986. – Т. 11: 1966–1970. – 574 с. – С. 318–330
18. Савицька І.С. Сфера охорони здоров'я громадян України у 1964-1985 рр. / І. С. Савицька // ScienceandEducationalNewDimension. Humanities and Social Sciences. – Budapest, 2014. – № II (4). – С.36-42.
19. ЦДАВО– Ф. Р-342. – Опис 16. – Спр. 2404. – Справки Министерства о медико-санитарном обслуживании подростков в Украинской ССР за 1967 год. – 20 арк.
20. ЦДАВО – Ф. Р-342. – Опис 16. – Спр. 2593. – Годовой отчет Луганской областной санитарно-эпидемиологической станции о работе по школьному санитарному надзору за 1967 год.
21. ЦДАВО – Ф. Р-342. – Опис 16. – Спр. 3404. – Информации областных санитарно-эпидемиологических станции о выполнении приказа министра здравоохранения УРСР № 234 от 17 мая 1968 года «Об оздоровлении детей и подростков летом 1968 года». – 206 арк.
22. ЦДАВО. – Ф. Р-166. – Опис 15. – Спр. 5441. – Інформації облвно про стан медичного обслуговування учнів і санітарно-гігієнічного режиму в загальноосвітніх школах та інтернат них установах республіки за 1967 рік. – 159 арк.
23. Школьникам о гигиене. – К.: «Здоров'я», 1975. – 58 с.

References

1. Vidomosti Verkhovnoi Radi URSS. – 1971. – Dodatok do № 29. – S. 246.
2. Vidomosti Verkhovnoi Radi URSS. – 1974. – № 15. – S. 205.
3. Derzhavniy arkhiv Mikolaiivskoi oblasti. – F. R-2795. – Opis 2. – Spr. 998. – Perepiska s Ministerstvom zdravookhraneniya USSR o meditsinskom obsluzhivanii detey. – 96 ark.

4. Derzhavniyarkhiv Mikolaivskoi oblasti. – F. R-2795. – Opis 2. – Spr. 1048. – Otchet o lechebno-profilakticheskoy pomoshchi detyam za 1966 god po Nikolaevskoy oblasti. – 275 ark.
5. Derzhavniy arkhiv Mikolaivskoi oblasti. – F. R-2795. – Opis 2. – Spr. 1248. – Perepiska s Ministerstvom zdravookhraneniya USSR o meditsinskom obsluzhivaniidetey. – 165 ark.
6. Derzhavniy arkhiv Mikolaivskoi oblasti. – F. R-2795. – Opis 2. – Spr.1405. – Otchet o meditsinskom obsluzhivanii detey goroda Nikolaeva za 1971 god – 64 ark.
7. Derzhavniy arkhiv Mikolaivskoi oblasti. – F. R-2795. – Opis 2. – Spr. 1880. – Spravki I informatsii Nikolaevskim obkom ukompartii Ukrainy I ispolkomu oblastnogo soveta narodnykh deputatov o meditsinskom obsluzhivanii detey oblastiza 1981 god – 96 ark.
8. Derzhavniyarkhiv Mikolaivskoi oblasti. – F. R-3589. – Opis 1. – Spr. 510. – Otchet o rabote otdeleniya shkolnoy sanitaria za 1965 god. – 72 ark.
9. Derzhavniyarkhiv Mikolaivskoi oblasti. – F. R-3589. – Opis 1. – Spr. 584. – Otchet o rabote otdeleniya shkolnoy sanitaria za 1967 god. – 71 ark.
10. DerzhavniyarkhivMikolaivskoi oblasti. – F. R-3589. – Opis 1. – Spr.667. – Otchet po sanitarnomu za 1969 god. –161ark.
11. Derzhavniy arkhivMikolaivskoi oblasti. – F. R-3589. – Opis 1. – Spr.666. – Otchet o rabote otdeleniya shkolnoy sanitaria za 1969 god. – 146 ark.
12. Derzhavniy arkhiv Mikolaivskoi oblasti. – F. R-3589. – Opis 1. – Spr.788. – Otchet po gigiyene detey i podrostkov za 1971 god Nikolaevskoy obslane pidstantsii. – 47 ark.
13. Derzhavniyarkhiv Mikolaivskoi oblasti. – F. R-3589. – Opis 1. – Spr. 844. – Otchet otdeleniya gigiyeny detey i podrostkov za 1972 god. – 68 ark.
14. Derzhavniyarkhiv Mikolaivskoi oblasti. – F. R-3589. – Opis 1. – Spr. 906. – Otchet otdeleniya gigiyenydetey i podrostkov za 1973 god. – 68 ark.
15. Derzhavniyarkhiv Mikolaivskoi oblasti. – F. R-3589. – Opis 1. – Spr. 1110. – Otchet otdeleniya gigiyeny detey i podrostkov za 1978 god. – 60 ark.
16. Derzhavniyarkhiv Mikolaivskoi oblasti. – F. R-3589. – Opis 1. – Spr. 1155. – Otchet otdeleniya gigiyenydetey i podrostkov za 1978 god. – 68 ark.
17. Kommunisticheskaya partiyaSovetskogo Soyuza v rezolyutsiyakh i resheniyakh sez dov, konferentsiy i plenumov TsK (1918–1986). – [9-e izd., dopoln. iispr.]. – M.: Politizdat, 1986. – T. 11: 1966–1970. – 574 s. – S. 318–330
18. Savitska I.S. Sfera okhoroni zdorov'ya gromadyan Ukraini u 1964-1985 rr. / I. S. Savitska // Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences. – Budapest, 2014. – № II (4). – S.36-42.
19. TsDAVO– F. R-342. – Opis 16. – Spr. 2404. – Spravki Ministerstva o mediko-sanitarnom obsluzhivanii podrostkov v Ukrainiskoy SSR za 1967 god. – 20 ark.
20. TsDAVO – F. R-342. – Opis 16. – Spr. 2593. – Godovoy otchet Luganskoy oblastnoy sanitarno-epidemiologicheskoystantsii o rabote poskolnomu sanitarnomu nadzoru za 1967 god.
21. TsDAVO – F. R-342. – Opis 16. – Spr. 3404. – Informatsii oblastnykh sanitarno-epidemiologichesk I khstantsii o vypolnenii prikaza ministra zdravookhraneniya URSR № 234 ot 17 maya 1968 goda «Ob ozdorovleniidetey i podrostkovletom 1968 goda». – 206 ark.

22. TsDAVO. – F. R-166. – Opis 15. – Spr. 5441. – Informatsii oblvno pro stan medicnogo obslugovuvannya uchniv i sanitarno-gigienichnogo rezhimu v zagalno osvitynikh shkolakh ta internatnikh ustanov akh respubliki za 1967 rik. – 159 ark.

23. Shkolnikam o gigiene. – K.: «Zdorov'ya», 1975. – 58 s.

Аннотация

В статье освещены медицинское законодательство, касающееся охраны здоровья детей и молодежи Украинской ССР периода «застоя». Выделены проблемы в сфере медицинского обслуживания и гигиены учащейся молодежи. Раскрыты основные планы мероприятий по медицинском обслуживании школьников, а также качество проведения медицинских осмотров в школах. Выяснена роль Красного Креста в работе с учащейся молодежью в указанный период в школах УССР. Проанализирован режим дня и повседневная гигиена школьников.

Ключевые слова: медицинское обслуживание школьников, повседневная гигиена, учащаяся молодежь, здравоохранение.

Annotation

In the article “State medical care and daily hygiene of pupils of Ukraine of «stagnation the author lights up the medical, as for law relating to the protection of the health of children and youth of the Ukrainian SSR of the study period. Allocated the main problems that existed in the area of health and hygiene for young students. Solved the basic plans for health care pupils and the quality of medical examinations in schools. Clarified the role of the red cross in working with students in this period, at schools of the USSR. Light up organizational and methodological work with pupils. Analyzed the mode of the day and daily hygiene students. The children were given instructions on the proper use of things of personal hygiene, etc.

No attention left and negative aspects of the medical services of the younger generation. Attention is drawn to the fact that schools do not always complied with the instructions on the organization of hygiene of schoolchildren in rural areas, medical examinations were not carried out properly or not carried out. In some schools, information booths on health and not held hygiene lessons that were planned by the Ministry of education and science jointly with the Ministry of health. Also one of the main disadvantages of the school was in violation of sanitary-hygienic regime in the school was insufficient lighting artificial and natural, was not always clean water to drink and designated areas for hand washing. The main reason for this attitude to health care pupils was lack of funding from the state and lack of attention from the patrons of the school.

Key words: Keywords: medical care pupils, daily hygiene, health.